

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ పంచవింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచవింశః సర్గః ॥

కౌసల్యయా శ్రీరామస్య వనయాత్రాయై మంగలకామనాపురఃసరం
స్వస్తివాచనకరణం తాం ప్రణమ్య శ్రీరామస్య సీతాయా భవనం ప్రతి గమనం

సా వినీయ తమాయాసముపస్పృశ్య జలం శుచి |
చకార మాతా రామస్య మంగలాని మనస్వినీ || 2.25.1 ||

న శక్యసే వారయితుం గచ్ఛేదానీం రఘూత్తమ |
శీఘ్రం చ వినివర్తస్వ వర్తస్వ చ సతాం క్రమే || 2.25.2 ||

యం పాలయసి ధర్మం త్వం ప్రీత్యా చ నియమేన చ |
స వై రాఘవశార్దూల ధర్మస్త్వామభిరక్షతు || 2.25.3 ||

యేభ్యః ప్రణమసే పుత్ర దేవేష్వాయతనేషు చ |
తే చ త్వామభిరక్షంతు వనే సహ మహర్షిభిః || 2.25.4 ||

యాని దత్తాని తేఽస్త్రాణి విశ్వామిత్రేణ ధీమతా |
తాని త్వామభిరక్షంతు గుణైః సముదితం సదా || 2.25.5 ||

పితృశుశ్రూషయా పుత్ర మాతృశుశ్రూషయా తథా |
సత్యేన చ మహాబాహో చిరం జీవాభిరక్షితః || 2.25.6 ||

సమిత్కుశపవిత్రాణి వేద్యశ్చాయతనాని చ |
స్థండిలాని చ విప్రాణాం శైలా వృక్షాః క్షుపా హ్రదాః |
పతంగాః పన్నగాః సింహస్త్వాం రక్షంతు నరోత్తమ || 2.25.7 ||

స్వస్తి సాధ్యాశ్చ విశ్వే చ మరుతశ్చ మహర్షిభిః |
స్వస్తి ధాతా విధాతా చ స్వస్తి పూషా భగోఽర్యమా || 2.25.8 ||

లోకపాలాశ్చ తే సర్వే వాసవప్రముఖాస్తథా |
ఋతవః షట్ చ తే సర్వే మాసాః సంవత్సరాః క్షపాః || 2.25.9 ||

దినాని చ ముహూర్తాశ్చ స్వస్తి కుర్వంతు తే సదా |
శ్రుతిః స్మృతిశ్చ ధర్మశ్చ పాతు త్వాం పుత్ర సర్వతః || 2.25.10 ||

స్కందశ్చ భగవాన్ దేవః సోమశ్చ సబృహస్పతిః |
సప్తర్షయో నారదశ్చ తే త్వాం రక్షంతు సర్వతః || 2.25.11 ||

తే చాపి సర్వతః సిద్ధా దిశశ్చ సదిగీశ్వరాః |
స్తుతా మయా వనే తస్మిన్ పాంతు త్వాం పుత్ర నిత్యశః || 2.25.12 ||

శైలాః సర్వే సముద్రాశ్చ రాజా వరుణ ఏవ చ |
ద్యౌరంతరిక్షం పృథివీ వాయుశ్చ సచరాచరః || 2.25.13 ||

నక్షత్రాణి చ సర్వాణి గ్రహాశ్చ సహ దైవతైః |
అహోరాత్రే తథా సంధ్యే పాంతు త్వాం వనమాశ్రితం || 2.25.14 ||

ఋతవశ్చాపి షట్ చాన్యే మాసాః సంవత్సరాస్తథా |
కలాశ్చ కాష్ఠాశ్చ తథా తవ శర్మ దిశంతు తే || 2.25.15 ||

మహావనేఽపి చరతో మునివేషస్య ధీమతః |
తథా దేవాశ్చ దైత్యాశ్చ భవంతు సుఖదాః సదా || 2.25.16 ||

రాక్షసానాం పిశాచానాం రౌద్రాణాం క్రూరకర్మణాం |
క్రవ్యాదానాం చ సర్వేషాం మా భూత్ పుత్రక తే భయం || 2.25.17 ||

ప్లవగా వృశ్చికా దంశా మశకాశ్చైవ కాననే |
సరీసృపాశ్చ కీటాశ్చ మా భూవన్ గహనే తవ || 2.25.18 ||

మహాద్విపాశ్చ సింహాశ్చ వ్యాఘ్రా ఋక్షాశ్చ దంష్ట్రీణః |
మహిషాః శృంగిణో రౌద్రా న తే ద్రుహ్యంతు పుత్రక || 2.25.19 ||

నృమాంసభోజనా రౌద్రా యే చాన్యే సర్వజాతయః |
మా చ త్వాం హింసిషుః పుత్ర మయా సంప్రాజితాస్త్విహ || 2.25.20 ||

ఆగమాస్తే శివాః సంతు సిద్ధ్యంతు చ పరాక్రమాః |
సర్వసంపత్తయో రామ స్వస్తిమాన్ గచ్ఛ పుత్రక || 2.25.21 ||

స్వస్తి తేఽస్త్రాంతరిక్షేభ్యః పార్థివేభ్యః పునః పునః |
సర్వేభ్యశ్చైవ దేవేభ్యో యే చ తే పరిపంథినః || 2.25.22 ||

శుక్రః సోమశ్చ సూర్యశ్చ ధనదోఽథ యమస్తథా |
పాంతు త్వామర్చితా రామ దండకారణ్యవాసినం || 2.25.23 ||

అగ్నిర్వాయుస్తథా ధూమో మంత్రాశ్చర్షిముఖచ్యుతాః |
ఉపస్పర్శనకాలే తు పాంతు త్వాం రఘునందన || 2.25.24 ||

సర్వలోకప్రభుర్బ్రహ్మ భూతకర్తృ తథర్షయః |
యే చ శేషాః సురాస్తే తు రక్షంతు వనవాసినం || 2.25.25 ||

ఇతి మాల్యైః సురగణాన్ గంధైశ్చాపి యశస్వినీ |
స్తుతిభిశ్చానురూపాభిరానర్చాయతలోచనా || 2.25.26 ||

జ్వలనం సముపాదాయ బ్రాహ్మణేన మహాత్మనా |
హావయామాస విధినా రామమంగలకారణాత్ || 2.25.27 ||

ఘృతం శ్వేతాని మాల్యాని సమిధశ్చైవ సర్షపాన్ |
ఉపసంపాదయామాస కౌసల్యా పరమాంగనా || 2.25.28 ||

ఉపాధ్యాయః స విధినా హుత్వా శాంతిమనామయం |
హుతహవ్యావశేషేణ బాహ్యం బలిమకల్పయత్ || 2.25.29 ||

మధుదధ్యక్షతప్పుతైః స్వస్తివాచ్యం ద్విజాంస్తతః |
వాచయామాస రామస్య వనే స్వస్త్వయనక్రియాం || 2.25.30 ||

తతస్తస్మై ద్విజేంద్రాయ రామమాతా యశస్వినీ |
దక్షిణాం ప్రదదౌ కామ్యాం రాఘవం చేదమబ్రవీత్ || 2.25.31 ||

యన్మంగలం సహస్రాక్షే సర్వదేవనమస్కృతే |
వృత్రనాశే సమభవత్ తత్ తే భవతు మంగలం || 2.25.32 ||

యన్మంగలం సుపర్ణస్య వినతాకల్పయత్ పురా |
అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్ తే భవతు మంగలం || 2.25.33 ||

అమృతోత్పాదనే దైత్యాన్ ఘ్నతో వజ్రధరస్య యత్ |
అదితిర్మంగలం ప్రాదాత్ తత్ తే భవతు మంగలం || 2.25.34 ||

త్రివిక్రమాన్ ప్రక్రమతో విష్ణోరతులతేజసః |
యదాసీన్మంగలం రామ తత్ తే భవతు మంగలం || 2.25.35 ||

ఋషయః సాగరా ద్విపా వేదా లోకా దిశశ్చ తే |
మంగలాని మహాబాహో దిశంతు శుభమంగలం || 2.25.36 ||

ఇతి పుత్రస్య శేషాశ్చ కృత్వా శిరసి భామినీ |
గంధైశ్చాపి సమాలభ్య రామమాయతలోచనా || 2.25.37 ||

ఔషధీం చ సుసిద్ధార్థాం విశల్యకరణీం శుభాం |
చకార రక్షాం కౌసల్యా మంత్రైరభిజజాప చ || 2.25.38 ||

ఉవాచాపి ప్రహృష్టేవ సా దుఃఖవశవర్తినీ |
వాఙ్మాత్రేణ న భావేన వాచా సంసజ్జమానయా || 2.25.39 ||

ఆనమ్య మూర్ధ్ని చాఘ్రాయ పరిష్వజ్య యశస్వినీ |
అవదత్ పుత్రమిష్టార్థో గచ్ఛ రామ యథాసుఖం || 2.25.40 ||

అరోగం సర్వసిద్ధార్థమయోధ్యాం పునరాగతం ।
పశ్యామి త్వాం సుఖం వత్స సంధితం రాజవర్తమసు ॥ 2.25.41 ॥

ప్రణష్టదుఃఖసంకల్పా హర్షవిద్యోతితాననా ।
ద్రక్ష్యామి త్వాం వనాత్ ప్రాప్తం పూర్ణచంద్రమివోదితం ॥ 2.25.42 ॥

భద్రాసనగతం రామ వనవాసాదిహాగతం ।
ద్రక్ష్యామి చ పునస్త్యాం తు తీర్ణవంతం పితుర్వచః ॥ 2.25.43 ॥

మంగలైరుపసంపన్నో వనవాసాదిహాగతః ।
వధ్వాశ్చ మమ నిత్యం త్వం కామాన్ సంవర్థ యాహి భోః ॥ 2.25.44 ॥

మయార్చితా దేవగణాః శివాదయో
మహర్షయో భూతగణాః సురోరగాః ।
అభిప్రయాతస్య వనం చిరాయ తే
హితాని కాంక్షంతు దిశశ్చ రాఘవ ॥ 2.25.45 ॥

అతీవ చాశ్రుప్రతిపూర్ణలోచనా
సమాప్య చ స్వస్త్వయనం యథావిధి ।
ప్రదక్షిణం చాపి చకార రాఘవం
పునః పునశ్చాపి నిరీక్ష్య సస్వజే ॥ 2.25.46 ॥

తయా హి దేవ్యా చ కృతప్రదక్షిణో
నిపీడ్య మాతుశ్చరణౌ పునః పునః ।
జగామ సీతానిలయం మహాయశాః
స రాఘవః ప్రజ్వలితస్తయా శ్రియా ॥ 2.25.47 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే పంచవింశః సర్గః ॥